

Aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap
T.a.v. de Minister mevrouw J. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Stichting Agrarisch Erfgoed Nederland
p/a Hakkertsweg 27
7451 LR Holten
M 06 53170798
E info@agrarischerfgoed.nl
W www.agrarischerfgoed.nl

Kvk 50213024
Bank NL58 RABO 0143 0134 83

Holten, 21 oktober 2016

GEEN GATEN IN MONUMENTALE BOERDERIJEN...

Geachte mevrouw Bussemaker,

De fiscale kostenaf trek voor het onderhoud van rijksmonumenten vervalt op 1 januari 2017. Op Prinsjesdag 2016 is dat voornemen aangekondigd. In uw brief aan de Kamer van 10 oktober jl. schrijft u dat er een niet-fiscale subsidieregeling voor in de plaats komt. De snelheid waarmee deze maatregelen tot stand zijn gekomen en worden ingevoerd, heeft de boerderijenwereld in hoge mate verrast en verontrust. Deze brief is te lezen als een dringend beroep op u om de voorgenomen maatregelen te heroverwegen en eerst in goed overleg met de erfgoedsector een zorgvuldige berekening te maken van de effecten.

In Nederland zijn er ruim 7500 boerderijen met de status rijksmonument. Door het voornemen de al 30 jaar bestaande fiscale aftrekmogelijkheid af te schaffen, worden de eigenaren van deze vaak prachtige, karakteristieke boerderijen geconfronteerd met een grote financiële onzekerheid. De vervangende subsidieregeling biedt vooralsnog weinig duidelijkheid over de toepassing ervan in het specifieke geval van boerderijen. Dat vergroot de onrust.

Agrarisch Erfgoed Nederland en de 16 provinciale en regionale boerderijstichtingen die zij vertegenwoordigt, maken zich grote zorgen over de aangekondigde maatregelen. De vrees bestaat dat eigenaren van monumentale boerderijen zich gedwongen zullen voelen noodzakelijk onderhoud uit te stellen. Boerderijen en bijbehorende schuren zijn over het algemeen kwetsbare gebouwen die snel in kwaliteit achteruit kunnen gaan. Uitstel van onderhoud kan tot onherstelbare schade leiden.

De ruimtelijke kwaliteit van het Nederlandse platteland wordt medebepaald door de aanwezigheid van vele karakteristieke boerderijen, al dan niet met de status van monument. De meeste boerderijen zijn in particulier eigendom of horen bij landgoederen. Een afnemend aantal is nog in gebruik als agrarisch bedrijf. In alle gevallen komen de kosten van de instandhouding van de gebouwen en het omliggend erf voor rekening van de eigenaar.

De verscheidenheid in typen boerderijen, gelegen in vaak fraaie landschappelijke omgeving, maken regio's herkenbaar en aantrekkelijk voor groeiende aantallen bezoekers. De vertrouwde fiscale aftrekregeling biedt een belangrijke maatschappelijke erkenning van de grote inspanning die boerderij-eigenaren zich getroosten om het agrarisch erfgoed in stand te houden. Agrarisch Erfgoed Nederland en de bij haar aangesloten boerderijstichtingen vinden dat daar niet aan getornd mag worden.

De afschaffing van de fiscale faciliteit is een weinig doordachte bezuinigingsmaatregel. De door de fiscus ingeboekte winst zal niet worden gehaald, omdat eigenaren bij gebrek aan de noodzakelijke financiële tegemoetkoming minder zullen investeren in het behoud van hun monument. Een gevolg daarvan is dat de restauratiebranche haar omzet flink zal zien krimpen. En dat heeft weer z'n weerslag op de belastinginkomsten. Daar komt bij dat de belastingaftrek door strengere controle toch al aan het afnemen was. De door de belastingdienst gestelde criteria laten geen ruimte (meer) voor misbruik.

De nieuwe (tijdelijke) subsidieregeling biedt geen soelaas als tegemoetkoming in de kosten van het onderhoud van boerderijen. De toepassingsregels lijken erop te duiden dat de subsidie voornamelijk ten goede komt van woonhuismonumenten. Boerderijcomplexen, vaak met schuren van grote omvang en pannen- of riet-gedekte daken, worden beschouwd als niet-woonhuizen en komen daarmee in aanmerking voor de bestaande Subsidieregeling Instandhouding Monumenten. De afschaffing van de monumentenaftrek is echter aangekondigd op een moment dat het te laat was om nog een aanvraag voor de SIM 2017 in te dienen. Boerderij-eigenaren dreigen een dubbel nadeel te lijden!

Agrarisch Erfgoed Nederland en de boerderijstichtingen worden nu al geconfronteerd met gevallen van uitgesteld of afgebroken onderhoud. Ook zijn er tekenen dat de markt van monumentale boerderijen stagneert. U bent van harte uitgenodigd om praktijkgevallen te komen bekijken.

Kortom: aan u het krachtige verzoek erop toe te zien dat de voorgenomen stelselwijzigingen niet overhaast worden ingevoerd en met de meeste zorgvuldigheid worden ingericht. Er mogen geen gaten vallen in de mogelijkheden van aanvullende financiering voor het onderhoud van al die prachtige monumentale boerderijen!

Met vriendelijke groeten,

namens de 16 boerderijstichtingen,

Agrarisch Erfgoed Nederland

Ton Peters
voorzitter

Agrarisch Erfgoed Nederland vertegenwoordigt:

Boerderijstichting Fryslân, Boerderijstichting Groningen, Drents Landschap/Boerderijstichting Drenthe, Stichting Twentse Erven, Stichting Maarkels Landschap, Stichting Sallands Erfgoed, Stichting IJsselhoeven, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Boerderijstichting Utrecht, Boerderijstichting Noord-Holland/Vrienden van de Stolp, Stichting Boerderij en Erf /Alblasserwaard-Vijfheerenland, Boerderijstichting Zuid-Holland, Stichting Landelijk Erfgoed Hoeksche Waard, Boerderijstichting Zeeland, Stichting de Brabantse Boerderij, Boerderijstichting Limburg